

A lápi póc (*Umbra krameri*) élőhelyei a Borsodi-síkon

Nyeste Krisztián, Somogyi Dóra, Sallai Zoltán, Antal László

A fokozottan védett lápi póc állományai az utóbbi évtizedben rohamosan visszaszorultak különböző emberi tényezők hatására, valamint az idegenhonos halfajok – különösképp az amurgéb – térnyerése következtében. Ebből a szempontból kiemelten veszélyeztetettek a Tisza vízgyűjtőjén élő állományok, hiszen az amurgéb terjedése ebben a régióban a legintenzívebb.

A Borsodi-síkon 2005-ben még számos vízfolyásban ismert volt a lápi póc jelenléte. Ezt követően az amurgéb megjelenése és a vízhiány miatt 2012-re visszaszorult, azóta pedig csak rosszabbodott a helyzet.

Vizsgálataink során – 2019 májusa és szeptembere között – a Borsodi-sík alábbi helyszíneiről sikerült ki-mutatnunk a faj jelenlétét:

Hejő-főcsatorna – Hejőkürt (Y796395; X282106);

Rigós – Mezőcsát (Y791261; X277452);

Taktaközi öntöző főcsatorna – Tarcal (Y818911; X310530);

Takta – Taktaszada (Y808714; X309241);

Takta – Kesznyéten (Y799451, X294512).

Az, hogy a faj még a térség több vízében – köztük a Takta teljes vízrendszerében – jelen van, örvendetes. Azonban a mintavételi helyek mindegyikén jelentős állományait talál-

Lápi póc és amurgéb a Hejő-főcsatornából (Somogyi Dóra felvétele)

tuk az amurgébnek is, amely a Rigósban és a Takta vizeiben már a fauna domináns tagjává vált. A Hejő-főcsatornában még a lápi póc van jelen nagyobb számban, ám a vízfolyást a szélsőséges vízjárás jellemzi, a felsőbb részei (pl. Hejőpapi-nál) rendszeresen kiszáradnak. Korábbi terepi tapasztalatok és akváriumi kísérletek bizonyították, hogy a két faj együttes jelenléte a lápi póc eltűnéséhez vezethet. Mindezek alapján elmondható, hogy a faj borsodi állományai veszélyeztetettek, hosszú távú fennmaradásuk kérdéses.

Újabb gyöngyös koncér (*Rutilus meidingeri*) a Duna magyar szakaszáról

Harka Ákos

Tölgyes Ákos 2020. március 2-án egy szokatlan kinézetű halat fogott a Duna rajkai szakaszán. Ahogy megírta a Haltani Társaságnak: „nemigen ismerek hozzá hasonlót. Egy kicsit márnyszerű teste van, de a feje meg a szája más. Kérném segítségüket a beazonosításában. A halat természetesen visszaengedtem. Esetleg gyöngyös koncér lehet?”

Válaszunkban elmondtuk: „A tippje tökéletes, a képen gyöngyös koncér (*Rutilus meidingeri*) látható. A hal a Duna vízrendszerének bennszülött faja, ami azt jelenti, hogy itt alakult ki, és jelenleg is csak a Felső-Duna vízgyűjtőjén él. Nálunk nagyon ritka, eddig csupán néhány lesodródó példány került elő a Duna osztrák határtól Budapestig terjedő szakaszáról. Hazai védettsége az idevándorló példányok megóvását célozza. A szerencsés fogáshoz gratulálunk, köszönjük, hogy hírt adott róla.”

A szlovák-magyar Duna-szakasz szlovák oldalán, Dunaradványnál (Radvaň nad Dunajom) már 1975-ben kézre került a gyöngyös koncér, a magyar oldalról azonban az első példányt csak 1998-ban fogták ki a halászok

Gyöngyös koncér a Duna rajkai szakaszáról (Fotó: Eszenyi Nóra)

Dunakilitinél. Közel két évtizeden át ez volt a faj egyetlen bizonyított hazai adata, de ugyanitt, a duzzasztó felvén 2016-ban horogra akadt egy újabb példány, amelyről a Halászat 109. évfolyamának a 2. száma is hírt adott. Most csupán négy évet kellett várnunk az újabb észlelésre, amely a gyöngyös koncér harmadik bizonyított adata hazánkban, mivel az 1993 körül Budapest északi határánál fogott példány faji azonossága nem bizonyított.